การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ADMINISTRATIVE CARE AND SUPPORT SYSTREM FOR STUDENTS OF THE WELFARE SCHOOL GROUP 3 UNDER THE OFFICE OF SPECIAL EDUCATION ADMINISTRATION

[1]พงศกร จะโรจน์รัมย์ และ [2]วิมลพร สุวรรณแสนทวี

[1]Pongsakorn Jarodram and [2]Vimonporn Suwanseantavee

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

Mahamakut Buddhist University, Thailand.

[1]pongsakorn7835@gmail.com

Received: October 15, 2024; **Revised**: November 2, 2024; **Accepted**: December 28,2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน จำนวน 196 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง 0.67 – 1.00 และความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา

[1] นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

[2] อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

พิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุดได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียนตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรมีการบันทึกข้อมูล สังเกต สัมภาษณ์ เยี่ยมบ้านนักเรียน ศึกษาข้อมูลสอบถามผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้รู้ปัญหาต่างๆ การนำข้อมูลที่เป็นจริงไปวิเคราะห์ต้องนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม ควรมีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนด้านกิจกรรมวิชาการอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนต้องเก็บข้อมูลทั้งหมดให้เป็นความลับ

คำสำคัญ การบริหาร, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3

Abstract

The objectives of this thesis research are: 1) to study the administrative care and support system for students at the Welfare School Group 3 under the Office of Special Education Administration, 2) to compare the administrative care and support system for students at the Welfare School Group 3 under the Office of Special Education Administration, classified by position, educational qualifications, and work experience, and 3)) To study the recommendations for the administrative care and support system for students at the Welfare School Group 3 under the Office of Special Education Administration. The sample group used in the research was 196 administrators and teachers. The instrument used was a 5-level rating scale questionnaire with a reliability value between 0.67 and 1.00 and the overall a reliability was .98.The results showed that The level of administrative care and support system for students at the Welfare School Group 3 under the Office of Special Education Administration. Overall, it was at a high level when considering each aspect, ranked from highest to lowest average as followed: in terms of student promotion and development, in terms of knowing students individually, in terms of preventing and solving student problems, in terms of student screening, and in terms of referring students, respectively. 2) The results of the comparison of the administrative care and support system for students at the Welfare

School Group 3 under the Office of Special Education Administration, classified by position, educational qualifications, and work experience, overall they differ significantly at the .05 level. 3) Recommendations for the administration of student care and support system for students system: there should be data recording, observation, interviews, home visit of students, data study, inquires of parents and related persons to know the various problems. The analysis of real data must lead to concrete solutions. Students should be consistently promoted and developed in academic activities. Schools must keep all information confidential.

Keywords: Administrative, Care and Support System for Students, The Welfare School Group 3

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 นับเป็นกฎหมายหลักของการศึกษาไทย ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษา มาตรา 6 เน้นการพัฒนาบุคคลให้เป็นมนุษย์ที่มีร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมที่สมบูรณ์ มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข หรือเป็นคนดี คนเก่ง และคนที่มีความสุข มาตรา 22 แสดงถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาที่ต้องเน้นว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ โดยเน้นพัฒนาศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้บุคคลมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถเผชิญสถานการณ์เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้มุ่งให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกด้าน ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

ในการจัดการศึกษาสงเคราะห์ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2555, หน้า 2-3) พบว่าโรงเรียนประสบปัญหาหลายด้าน ได้แก่การดูแลนักเรียน พบว่า โรงเรียนยังขาดรูปแบบ การดูแลนักเรียนที่ชัดเจน เนื่องจากเด็กกลุ่มดังกล่าวต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ โดยเฉพาะ การฟื้นฟูสภาพจิตใจ การให้ความรัก ความอบอุ่น การขาดสภาพความพร้อมด้านบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านจิตวิทยา และครูพยาบาลที่มีความสามารถเฉพาะทาง สำหรับด้านการจัดการศึกษา พบว่านักเรียนขาดสภาพความพร้อมในการเรียนรู้ เนื่องผลกระทบทางด้านจิตใจ และสภาพความพร้อมทางด้านร่างกาย ส่วนด้านการส่งต่อพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการยอมรับ

จากสังคมเท่าที่ควร ในการเข้าศึกษาต่อหรือเข้าทำงานในสถานประกอบการที่เป็นหน่วยงานของเอกชน

จากรายงานผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ธวัชบุรีจังหวัดร้อยเอ็ด (2565) ซึ่งเป็นโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่าส่วนใหญ่นักเรียน มีฐานะยากจน ครอบครัวที่แตกแยก พ่อแม่หย่าร้าง พ่อแม่เสียชีวิตแล้วต้องอาศัยอยู่กับปู่ยาตายาย บ้านพักเด็กประจำจังหวัดนั้น หรือญาติพี่น้อง ครอบครัวขาดกาดูแลเอาใจใส่ ทำให้นักเรียนขาดความอบอุ่น ความไม่เข้าใจกันระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน แสดงออกซึ่งลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร พูดจาก้าวร้าว การใช้สารเสพติด นอกจากนี้โรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์เป็นโรงเรียนประจำ มีนักเรียนอยู่รวมกันเป็นจำนวนมากจึงก่อให้เกิดปัญหาหลายอย่าง เช่น การเล่นการพนัน การทะเลาะวิวาท ปัญหาด้านชู้สาวและการใช้สารเสพติด เพราะนักเรียนมีความแตกต่างกันระหว่างวัยและชีวิตความเป็นอยู่ โรงเรียนจึงเป็นสถานจัดการศึกษาและต้องดูแลนักเรียนแทนผู้ปกครอง ให้ความอบอุ่นแก่นักเรียนเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ธวัชบุรีจังหวัดร้อยเอ็ด ได้ดำเนินงานระบบตามรูปแบบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อนักเรียน

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ต้องคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา คิดเป็น ทำเป็นและประสานความร่วมมือกับ บิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนในโรงเรียนการศึกสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 397 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนในโรงเรียนโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 196 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R.V., & D.W. Morgan, 1970) โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก

2. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุงศึกษา การวิจัยครั้งนี้มุ่งการศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. ด้านการคัดกรองนักเรียน 3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน 5. ด้านการส่งต่อนักเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีลิเคิร์ท (Likert)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของบุคลากรที่มีต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการทดสอบที (t - test) และการทดสอบเอฟ (F-test) (4) ข้อเสนอแนะของบุคลากรที่มีต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3	**ระดับการปฏิบัติ**			
	$\overline{X}$	**S.D.**	**อันดับ**	**แปลผล**
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.28	0.74	2	มาก
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.24	0.79	4	มาก
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.35	0.77	1	มาก
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.28	0.73	3	มาก
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.23	0.73	5	มาก
รวม	**4.28**	**0.75**	**-**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.28, S.D.=0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุด ไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\overline{X}$ =4.35, S.D.=0.77) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\overline{X}$ =4.28, S.D.=0.74) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ($\overline{X}$ =4.28, S.D.=0.73) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\overline{X}$ =4.24, S.D.=0.79) และด้านการส่งต่อนักเรียน ($\overline{X}$ =4.23, S.D.=0.73) ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามตำแหน่ง

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	ตำแหน่ง				t	Sig
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.13	0.57	4.35	0.55	-2.619	.010*
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.16	0.64	4.28	0.65	-1.209	.228
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.24	0.66	4.40	0.61	-1.693	.092
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.15	0.59	4.34	0.60	-2.069	.040*
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.11	0.63	4.28	0.59	-1.874	.062
รวม	**4.16**	**0.58**	**4.33**	**0.56**	**-1.990**	**.048***

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การบริหารแบบมีส่วนร่วม	วุฒิการศึกษา				t	Sig
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\overline{X}$	S.D.	$\overline{X}$	S.D.		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.09	0.60	4.48	0.45	-5.227	.000*
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.06	0.67	4.42	0.58	-4.024	.000*
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.11	0.65	4.60	0.50	-6.002	.000*
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.04	0.59	4.53	0.51	-6.179	.000*
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.02	0.67	4.44	0.45	-5.072	.000*
รวม	**4.06**	**0.60**	**4.50**	**0.46**	**-5.650**	**.000***

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามวุฒิการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3	**ความแปรปรวน**	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2.677	2	1.338	4.316	.015*
	ภายในกลุ่ม	59.845	193	.310		
	รวม	62.522	195			
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.282	2	.641	1.521	.221
	ภายในกลุ่ม	81.340	193	.421		
	รวม	**82.622**	**195**			
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3.758	2	1.879	4.888	.008*
	ภายในกลุ่ม	74.191	193	.384		
	รวม	**77.949**	**195**			
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2.679	2	1.340	3.810	.024*
	ภายในกลุ่ม	67.848	193	.352		
	รวม	**70.527**	**195**			
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	5.418	2	2.709	7.933	.000*
	ภายในกลุ่ม	65.915	193	.342		
	รวม	**71.334**	**195**			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการคัดกรองนักเรียนไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรมีการบันทึกข้อมูล สังเกต สัมภาษณ์ เยี่ยมบ้านนักเรียน ศึกษาข้อมูล สอบถามผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้รู้ปัญหาต่างๆ และท าการจัดเก็บเป็นแฟ้มข้อมูล ควรใช้วิธีการศึกษาข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยให้นักเรียนเป็นผู้ให้ข้อมูลของตนเอง ด้านการคัดกรองนักเรียน การนำข้อมูลที่เป็นจริงไปวิเคราะห์ต้องนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม ควรนำผลของการ

วิเคราะห์ไปกำหนดเป็นกิจกรรมต่างๆ เช่น อบรมคุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ตัวแทนนักเรียนมีส่วนร่วมในการคัดกรอง ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ควรมีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนด้านกิจกรรมวิชาการอย่างสม่ำเสมอ ควรจัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่ให้กับนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ทุกฝ่ายควรรับผิดชอบร่วมกันต้องช่วยกันดูแลไม่ควรปล่อยให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งรับผิดชอบโดยลำพัง ทางโรงเรียนควรมีการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึงและ ครอบคลุมทุกด้านเช่น ด้านพฤติกรรม ด้านสถานภาพทางการเงิน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้านความมั่นคงของฐานะทางครอบครัว เป็นต้น ครูผู้รับผิดชอบควรสร้างความเป็นกันเองและ ความไว้วางใจกับนักเรียนเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนการแก้ปัญหาและพัฒนาต่อไป ด้านการส่งต่อ ผู้บริหารควรติดตามด้วยตัวเองทั้งนี้เพื่อเป็น การให้กำลังใจแก่คณะทำงานและยังเป็นการสร้างความไว้วางใจให้กับผู้ปกครองและนักเรียนถึง การแก้ปัญหาอย่างจริงจังของผู้บริหาร ทางโรงเรียนต้องมีการติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของ ผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่จะส่งต่อนักเรียนไปอย่างใกล้ชิดและรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆ และทางโรงเรียนต้องเก็บข้อมูลทั้งหมดให้เป็นความลับ

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยเรื่องนี้แล้ว ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1.ระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนี้ อาจมีประสิทธิภาพเนื่องจากมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน ประกอบด้วยวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐานและคุณภาพ ซึ่งมาพร้อมกับหลักฐานการปฏิบัติงานที่สามารถตรวจสอบได้ ครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษาคือบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยมีความร่วมมือกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน ฯลฯ มีส่วนร่วม เป็นการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุมกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และรอดพ้นจากวิกฤทั้งปวงเป็นไปตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่หมายถึงการดำเนินกิจกรรมพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักของกระทรวงศึกษาธิการ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน สอดคล้องกับแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 1) มีการกำหนดนโยบายให้ทุกสถานศึกษาในสังกัดมีบทบาทในการพัฒนาระบบดูแลและช่วยเหลือ

นักเรียน พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครู-อาจารย์และผู้เกี่ยวข้องร่วมมือในการพัฒนาระบบนี้อย่างมีประสิทธิภาพ นโยบายนี้ยังสนับสนุนศักยภาพนักเรียน โดยมุ่งเน้นที่กิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา รวมถึงการคุ้มครองเด็ก มุ่งหวังให้นักเรียนได้รับการดูแลจากครู ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามที่สังคมคาดหวัง กระบวนการนี้ดำเนินผ่านการศึกษา การเรียนรู้ และวิถีชีวิตในสังคม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของยุวดี โกสุมาลย์ (2560, หน้า 91) ซึ่งศึกษาเรื่องสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่โรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนนี้โดยรวมอยู่ในระดับสูง ด้วยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4 4.14

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูสอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษแตกต่างกัน เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนรวมทั้งครูที่ปรึกษาซึ่งยังไม่คุ้นเคยกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งข้อจำกัด ด้านบริหารงานการศึกษาพิเศษที่ต้องมีความเป็นเฉพาะในการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นูรมาน พิทักษ์สุขสันติ (2564, หน้า ง) ได้ทำการศึกษาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรี ภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการค้นคว้าพบว่า การเปรียบเทียบการบริหารงานดังกล่าวในแต่ละด้านของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตดังกล่าว เมื่อจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียน ถึงแม้จะไม่พบความแตกต่างในภาพรวมและส่วนใหญ่ แต่ในด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหากลับพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ข้อเสนอแนะการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ กลุ่ม 3 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรมีการบันทึกข้อมูล สังเกต สัมภาษณ์ เยี่ยมบ้านนักเรียน ศึกษาข้อมูล สอบถามผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้รู้ปัญหาต่างๆ และทำการจัดเก็บเป็นแฟ้มข้อมูล ควรใช้วิธีการศึกษาข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยให้นักเรียนเป็นผู้ให้ข้อมูลของตนเอง ด้านการคัดกรองนักเรียน การนำข้อมูลที่เป็นจริงไปวิเคราะห์ต้องนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม ควรนำผลของการวิเคราะห์ไปกำหนดเป็นกิจกรรมต่างๆ เช่น อบรมคุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

ควรให้ตัวแทนนักเรียนมีส่วนร่วมในการคัดกรอง ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ควรมีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนด้านกิจกรรมวิชาการอย่างสม่ำเสมอ ควรจัดกิจกรรมศึกษาดูงานนอกสถานที่ให้กับนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ทุกฝ่ายควรรับผิดชอบร่วมกันต้องช่วยกันดูแลไม่ควรปล่อยให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งรับผิดชอบโดยลำพัง ทางโรงเรียนควรมีการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึงและ ครอบคลุมทุกด้านเช่น ด้านพฤติกรรม ด้านสถานภาพทางการเงิน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ ด้านความมั่นคงของฐานะทางครอบครัว เป็นต้น ครูผู้รับผิดชอบควรสร้างความเป็นกันเองและ ความไว้วางใจกับนักเรียนเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนการแก้ปัญหาและพัฒนาต่อไป ด้านการส่งต่อ ผู้บริหารควรติดตามด้วยตัวเองทั้งนี้เพื่อเป็น การให้กำลังใจแก่คณะทำงานและยังเป็นการสร้างความไว้วางใจให้กับผู้ปกครองและนักเรียนถึง การแก้ปัญหาอย่างจริงจังของผู้บริหาร ทางโรงเรียนต้องมีการติดตามการปฏิบัติหน้าที่ของ ผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่จะส่งต่อนักเรียนไปอย่างใกล้ชิดและรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็น ระยะๆ และทางโรงเรียนต้องเก็บข้อมูลทั้งหมดให้เป็นความลับสอดคล้องกับงานวิจัยของ นูรมาน พิทักษ์สุขสันต (2564, หน้า ง) การศึกษาเกี่ยวกับการบริหารระบบดูแลและช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอสายบุรี ภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 เผยผลการค้นคว้าอิสระดังนี้: ข้อเสนอแนะ 1) ในด้านความเข้าใจนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย 2) สำหรับการคัดกรองนักเรียน ควรมีระบบที่ชัดเจน โดยใช้เกณฑ์และแบบประเมิน (SDG) เป็นเครื่องมือในการคัดกรอง 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ผู้บริหารควรจัดประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียน พร้อมทั้งจัดกิจกรรมโฮมรูมรายสัปดาห์ให้เหมาะสม 4) ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ควรให้ความสำคัญกับการดูแลและแก้ไขปัญหาของนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน ผู้บริหารควรดำเนินการให้มีการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึง ความจำเป็นในการส่งต่อโดยใช้คำพูดที่สร้างสรรค์ของครู

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545.* สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

_____. (2559). *ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

นูรมาน พิทักษ์สุขสันต. (2564). *การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ยุวดี โกสุมาลย์. (2560). *สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลอืนักเรียนโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ธวัชบุรีจังหวัดร้อยเอ็ด. (2565). *รายงานผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ธวัชบุรีจังหวัดร้อยเอ็ด.* ร้อยเอ็ด: โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ธวัชบุรีจังหวัดร้อยเอ็ด.

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2555). *แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาต้นแบบการเรียนรวม.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*(3), 607 – 610.